

Ap gar rota

pirmidiena, 09.07., Nr. 2

Krāslavas 3x3 saietā avīze

Runā redakcija

TAS NAV ŪDENS, TAS IR LAIKS...

Lobs vokors Krāslavā!

Šodien visās malās skan tie, kas vakar vēl dziedāja un dejoja Rīgā. Stāstu ir daudz – dzird skaistus un savilņojošus, dzird jokus un drusku dzird arī par grūto... Jo Dziesmu

Jo tikai kopkora rindās stāvošie dzirdēs dirigentu dziesmu stāstus mēģinājumos, smiesies ar viņiem un nākamajos svētkos sveicinās tos, kas iepriekš blakus dziedājuši. Man mazliet bija žēl, ka šoreiz sanāca

mūsu lielākā rota ir laiks, ko veltām un esam veltījuši, lai veselu nedēļu šovasar būtu te un tagad. Kā vakar atklāšanas pasākumā sacīja 3x3 mamma Līga Ruperte – mūsu mazajā, ideālajā Latvijā... Un arī te

un deju svētki vispirms ir darbs dienu no dienas vairāku gadu garumā! Pēc darba nāk skates ar bargu žūriju un tikai tad Mežaparka vai Daugavas stadiona vārti. Aiz tiem savukārt vēl slēpjas saules pielietas vai lietūs samērcētas mēģinājumu dienas... Visbeidzot – uzmirdzēšana! Liela un skaista. Darbs un svētki sarotājas roku rokā, un top latviešu lielā dziesmu un deju rota!

Es esmu stāvējusi uz skatuves Mežaparkā vismaz trīs dziedāšanas svētkos. Pavisam nejauši tieši uz vienu nedēļu reiz pat nonācu arī Daugavas stadiona deju laukumos! Manās domās svētku lielākā rota ir laiks. Tas kopā pavadītais...

būt tikai skatītājam. Būt tuvu klāt tikai uz brīdi vienā koncertā, bet nedziedāt – tā ir tāda ļoti pretrunīga sajūta... It īpaši, ja vienmēr esi starp dziedātājiem.

Labi, ka manā vērtību vēcelē 3x3 grozās tajā pašā zelta viducī, kur dziesma un tās svētki. Vakara cēlos ne tikai ar vēl dzīvu savilņojumu par ģenerālmēģinājuma koncertu, bet arī ar jau svaigi austušu prieku par ceļu uz Krāslavu. Jā, man patīk braukt tālus gabalus, it īpaši, ja galā gaidāmi satikšanās smaidi, kas rotājas dalībnieku sejās! Arī te mēs *klusu rokas uzliekam brīvās Latvijas karogam*, tāpat kā vakar un aizvakar Mežaparkā. Arī saietā

pirms svētkiem ir bijis darbs! Liels darbs, kas darīts, lai mēs nedēļas garumā varētu rotāt un darīt lietas vērtīgas.

Šis ir mans sestais saiets, un klusu jāatzīstas – šorīt laikam pirmo reizi piecēlos pirms astoņiem (tās nakts, kad vispār nav aiziets gulēt jau neskaitās)... Nācu no ģimnāzijas uz skolas pusi un gandrīz vai sadzirdēju, kā nedaudz zemāk aiz Krāslavas mājām un ielām garām plūst Daugava. Kaut kādā ziņā tas tiešām nav tikai ūdens, kas Daugavā plūst. Tas ir laiks! Saiets ir sācies, un simtgades gads vēl nav beidzies. Tāpēc rotāsim skaisti!

LĪGA

Kopīgās pieturas

Sabrauca gan lieli, gan mazi. Dažs izvēlējās īsāko ceļu, dažs nolēma pārbaudīt, kā tiek veikts ceļu remonts, bet dažs tik ļoti aizplāpājās, ka nejauši no Rīgas līdz Krāslavai atbrauca caur Rēzekni. Katram savs ceļš uz saietu, savs ceļš saieta laikā. Tomēr dažas pieturas mums visiem vienādas – pulcējamies gan saieta atklāšanā, gan lepozīšanās vakarā, brangs pulciņš labu ļaužu tikās arī lektoru sanāksmē, kamēr citi klausījās sarunu par 3x3.

Latgale – tālu, bet sasniedzama

Saieta atklāšanā Gunārs Upenieks, dalībnieku šīs nedēļas māju tēvs, apsveica mūs par drosmi atbraukt tik tālu – ne katram varas vīram tas pa spēkam! Tomēr garo ceļu pievarējuši nu jau arī tie, kas sestdien Rīgā svētku sajūtu ieskandinājuši. Pa ceļam, vērigākie neļaus samelot, daudz stārķu un citu putnu bijis, tāpēc Inese savā uzrunā dalās ar domugraudu, ka *jaunie ir vecajiem rota*.

Inese* atskārš, ka Latgalē ir vēl daudz neapgūtu vietu, kur vadīt 3x3 saietus. Senāk saietus Latgalē vadījusi Kozlovsku ģimene, kā arī Jurčenko ģimene. Vēl arī daži ne-latgalieši savulaik ir uzdrošinājušies par saieta mājvietu padarīt kādu vietu Latgalē, nu arī Cekuļu ģimene.

Tradīcijas, kas rada sajūtas

Inese atzīst, ka 1990. gadā, kad Krūmiņu ģimene pirmo reizi piedalījās saietā, Inesei bijusi barjera pāriet no uzrunas Jūs uz Tu, jo bērnībā savulaik iemācīts, ka svešie

jāuzrunā uz Jūs. Bet Austris Grasis spējis daudzus pārliecināt izmantot brīvo Tu uzrunā, jautājot, *vai ir kaut viena tautasdziesma, kurā atrodama uzruna Jūs?* Atgādinājums par Tu lietošanu izskan gan 3x3 mammas Līgas uzrunā, gan tiks vairākkārt atgādināts nedēļas garumā. Tu princips ir saglabājies, tas ir tik atbilstošs, jo šeit, neatkarīgi no tā, kurā Latvijas malā saiets notiek, mēs visi esam savējie – kā viena liela ģimene. Ārzemju 3x3 saietos ģimenes sajūta ir vēl spilgtāka, jo dalībnieku skaits ir krietni mazāks.

3x3 ir svarīgi it kā ļoti vienkāršierituali – galda dziesma, vakara dziesmas, himna pie karoga pacelšanas, *Daugav's abas malas* pie karoga nolaišanas, sasveicināšanās kaut vai simtiem reižu dienā un draudzīgais Tu. Nenoliedzami, ka tā ir arī nedēļa, kurā domājam un runājam par savu piederību, savu latvietību.

Kāda saistība nosaukumam ar matemātiku?

Skaitlis 3 iemieso vairākus simbolus. Pirmajās nometnēs Garezerā pirmais skaitlis 3 simbolizēja vienību – māte, tēvs un bērns. 3x3 bija veidojies no jauniešu nometnes 2x2, kurā tika runāts par lietām, kas ikkatram latvietim jāzina kā reizrēķins. Latvijā skaitlim 3 radusies arī cita dimensija, jo Latvijas saietos sanāk kopā latvieši no 3 pusēm – no Latvijas, no austrumiem un rietumiem. Arī 3 paaudzes, protams, iekļautas nosaukumā.

Rīt, 10. jūlijā

8.00-9.00

9.00-9.30

9.40-10.15

10.20 - 12.45

13.00 - 14.00

14.00 - 18.45

19.00 - 20.00

20.00 - 21.30

21.30 - 21.45

21.45 - 23.00

23.00 - ...

Mošanās

Brokastis

Dienas tēma, TV, rīta multenīte

Rīta ievirzes

Pusdienas

Ekskursija

Vakariņas

Novadnieku koncerts

Vakara dziesma, Vakara pasaciņa

3x3 prāta spēles, Nakts sarunas

No 22.00 Danči ģimenei
Danco tie, kam pāri 14,
Nikšana

Jubilāri

Sirsnīgi sveicam vakardienas jubilārus!

Dzimšanas dienu svinēja:

Patrik Robaczewski

Mētra Krūmiņa

Vineta Mača

Vārda dienu svinēja:

Antra Niedoliņa

Adele Bogdanova

Sirsnīgi sveicam šodienas jubilārus!

Dzimšanas dienu svin:

Sanita Ozoliņa- Žubule

Katrīna Ozola

Vārda dienu svin:

Lauma Zaiga Treimane

Kas tik sarunās neatklājas...

Rita* vaļsirdīgi atzīstas, ka savulaik vecāki katru gadu meklējuši veidus, kā bērnus motivēt piedalīties, taču vairs tas nav nepieciešams – ir āķis lūpā! Monta* secina, ka, gadiem ejot, pievienotā vērtība, ko gūst un ko pati var dot, mainās. Atbildības sajūta aug! Lai gan esam visi vienā saietā, katrs uz šejieni atbraucis citu mērķu un domu vadīts. Bet emocijas ne vienmēr var nodot citam ar vārdiem: lai saprastu, ir jāpiedzīvo un sajūtas jāizdzīvo uz savas ādas!

*Sarunā 3x3 toreiz un tagad uz jautājumiem atbildēja Rita Bogustova, Monta Jakovela un Inese Krūmiņa.

IEVA

Iepazīsties! Ģimene

Pārbraukt pāri visai Latvijai un pacelt valsts karogu

Raibā Kņazu ģimene no Venstpils un Kuldīgas, kuras sastāvā ir ne tikai Kņazi, bet arī Šķipsna, Svikša un pat viens Bērziņš, svētdien pacēla Latvijas valsts karogu Krāslavas saietā atklāšanā.

Galvenā stāstniece šajā ģimenē un arī visdailrunīgākā saimes pieteicēja saietam ir Daiga Kņaza. Daigai un viņas meitām Sabīnei Nikolai (14) un Alisei Līnai (9) šis ir trešais saiets. Pieredze viņu pirmajā - Saldus - saietā bija tik iedvesmojoša, ka nākamajā gadā Daiga jau sev līdzi uz saietu aicināja arī māsasmeitu un savu krustmeitu Ingu Svikšu, kura ieradās kopā ar dzīvesbiedru Edgaru Bērziņu un abu divgadīgo meitiņu Keitu. Krāslavas saietā saimei pievienojusies Daigas mamma Ināra Šķipsna un vēl viena māsasmeita Amanda Rebuka (14). Kopumā uz 3x3 ieradušās pat četras ģimenes paaudzes!

3x3 pievilkšanās spēks

Kas tad ir šis spēks, kas viņus atkal un atkal atved uz 3x3? Daiga teic, ka no visiem saietiem viņa mājup dodas pacilātā noskaņojumā. Saiets viņas ģimenei dod iespēju *uzlādēt latviskuma baterijas*. Daiga arī atklāj, ka to *unikālo sajūtu, kas ir 3x3, var dabūt tikai savās mājās*. Bet kāda tad jēga braukt prom no mājām? „Jēga ir, jo unikāli ir tieši tas, ka te ir it kā sveši cilvēki, tomēr ir silta un mierīga sajūta, jo visi ir savējie. Tā ir sajūta, kas ir ļoti vajadzīga, un es to gaidu visu gadu,” atbild Daiga.

Daiga atzīst, ka tieši 3x3 saiets ir vasaras un pat visa gada gaidītākais notikums. Bērni 3x3 pat gaidot ar lielāku nepacietību nekā savas dzimšanas dienas. Arī Edgars atzīst, ka visu gadu gaidījis 3x3, tik ļoti viņam iepaticies pērngada saiets Salacgrīvā. „Man ir sajūta, ka, braucot šurp, braucu satikt savu ģimeni. Plašāku ģimeni, bet arī ļoti tuvu,” stāsta Edgars. „Visi te ir tikai jauki, priecīgi un pozitīvi. Šī ir tā vieta, kur var nomest nost ikdienas rutīnu un būt tāds kā esi.” Citi ģimenes

locekļi piekrīt - 3x3 saime ir kā viena liela ģimene. Nez kāpēc ikdienā ar nepazīstamiem cilvēkiem neizdodas tik ātri rast kontaktu kā 3x3. Inga pērn izdevies šo atvērtības sajūtu paņemt līdzi, tāpēc gads pēc Salacgrīvas saietā bijis pavisam citāds nekā iepriekšējie. „Mainījās mana iekšējā sajūta, skatījums uz cilvēkiem,” stāsta Inga, bet Edgars pat saka: „Atradām citu sevi.” Tās ir netveramas lietas un sajūtas, ko grūti konkrēti raksturot. Taču svarīgākais, ka pēc saietā abi labāk patikuši paši sev un nevarējuši vairs iedomāties sevi bez 3x3. Inga sāka gaidīt nākamo saietu, tiklīdz beidzās Salacgrīvas saiets: „Mēs ar Edgaru toreiz apsoliām viens otram, ka turpmāk centīsimies tikt uz saietu katru gadu.”

Sabīnei Nikolai patīk, ka te visi viens otru uzrunā uz tu. Meitene spriež, ka te var iegūt jaunus draugus un tajā pašā laikā izbaudīt laiku ar savu ģimeni. Savukārt viņas vienaudze Amanda vēl tikai gaida, kādus pārsteigumus sagādās 3x3, jo šis ir viņas pirmais saiets. „Atbraucu šurp, jo visi man stāstīja, cik šeit jauki,” saka Amanda un citi piebalso: saietā norises ir viens no ģimenes biežākajiem sarunu tematiem visa gada garumā. Arī Daigas mamma Ināra teic: beidzot taču viņai jāredz, kas viņas bērnus un mazbērnus pēdējo vasaru laikā tā iepriecinājis. „Citādi man tikai jāspicē un ausis un jābrīnās, par ko gan viņi runā.”

Alise Līna atklāj, ka atbraukusi uz Krāslavu, jo „te var labi atpūsties”. Laikam mamma mājās tevi daudz nostrādina, vaicāju. Bet mazā tik smej: tā nu gluži neesot.

Pieaugušie piebilst: 3x3 ļoti nāk par labu arī bērniem – viņi te kļūst pieaugušāki un patstāvīgāki, vairāk tiek galā paši, bet svarīgākais ir tas, ka saietā bērni ir laimīgāki nekā ikdienā. Turklāt ir drošības sajūta, jo bērnus te visi pieskata. ->

Svarīgi!

- **Automašīnas** jānovieto **pagalmā aiz skolas!**
- Aiz priekšējā stikla **novieto** redzamā vietā **lapiņu ar savu telefona numuru!**
Lapiņas - pie infocentra!
- Krāna **ūdens** ir dzerams!
- Pie infocentra **pieteikšanās anketas Prāta spēlēm** un **Brīvajam mikrofonam!**
- Lūdzam pēc ēšanas **netīros traukus salikt vienkopus** un nolikt galda galā!

Dubultsvarīgi!

- **Sporta zālē** drīkst atrasties tikai **bez apaviem!**
- Sporta zāle izmantojama **tikai ievirzēm**, kam šī telpa ierādīta, **vai ceļam uz dušām!**

Zaglis

Pirmā vakara danči iešūpojušies lēnām. Apgalvot būtu pārgalvīgi, bet ļoti iespējams, ka svētdien piedzīvots īsākais zaglis 3x3 vēsturē - piedalījušies vien 6 pāri. Uzvarētāju gods šoreiz pienākas **Jānim Ceplim** un **Helēnai Apelei!** Sveicam!

Šeit bija jābūt
uzvarētāju
bildei!
Solām laboties!

Iepazīsties! Ģimene

Pirmoreiz Latgalē

Daiga bijusi ļoti pārsteigta, kad ģimenei piedāvāja uzvilkt valsts karogu Krāslavas 3x3: „Taču tā ir arī pozitīva, pacilāta sajūta. Lepnums, ka tieši mūsu ģimene ir tā, kurai šis īpašais darbiņš uzticēts.” Ģimene vienojās, ka karogs mastā jāuzvelk Edgaram, un viss izdevās: karogs skaisti uzvijās debesīs. „Tā ir lieliska sajūta – pārbraukt pāri visai Latvijai un pēc tam uzvilkt šo lielo karogu,” piebilst Edgars. Jā, tiešām ģimene pirms 3x3 šķērsojusi visu Latviju. Pat braukuši divas dienas – atpūtušies Rīgā. Atpakaļceļā plāno apskatīt arī citas Latvijas vietas.

Ko ģimene sagaida no Krāslavas saietā? Daiga te cer satikt jau reiz iepazītus cilvēkus, kā arī iepazīt jaunus draugus. Tāpat viņa katrā 3x3 iemācās ko jaunu, jo piedalās arī praktiskas dabas ievirzēs. 3x3 izgatavojusi gan pastalas, gan rotas, gan kokli un šogad šūs linu kreklus: „Man ir svarīgas tradīcijas un vērtības, kā arī lēnām tapināt savu tautastērpu.”

Viņas meita Alise Līna arī grib būt saimnieciska, tāpēc dosies uz *Cepu, cepu* ievirzi, kā arī *Izrotās savu ikdienu*. Savukārt lielākās meitenes dosies uz 3x3 *jauniešu rotu* un arī veidos kroņus.

Inga pērn uzkala aproci un gredzenus ar latvju zīmēm, kas nu rotā viņas un Edgara zeltnešus. Šogad atkal grasās būt rotkale. Fantastiska ievirze Salacgrīvā bijusi arī *Skanēšana* – meditatīva ar ieklausīšanos sevī.

Edgars šajā saietā grib tikt pie savām māla bungām, atklāt *Spēkavotus* un izmēģināt *Stāvaīrēšanu*, bet Ināra apciemots saimniekus un mēģinās uzaust celaini.

Ģimene secinājusi, ka 3x3 ir arī lieliska iespēja iepazīt Latviju. Pērn pirmo reizi bijuši Salacgrīvā, šogad Krāslavā. Vēl vairāk – šī ir ģimenes pirmā vizīte Latgalē! Tieši tāpēc, ka nekad nebija bijuši šajā Latvijas novadā, kaut arī dzimtas saknes ir tieši Latgalē, viņi jo sevišķi vēlējas tikt uz Krāslavas saietu. Turklāt, esot saietā, tā norises vietu var iepazīt labāk un dziļāk, nekā tas izdotos, tikai atbraucot ekskursijā.

Kā ģimene dienas vada ārpus 3x3? Daiga ikdienā ir latviešu valodas un tautas deju skolotāja. Turklāt papildīta un skaista viņai bija arī pagājušā nedēļa – Daiga bija brīvprātīgā Dziesmu un deju svētkos Daugavas stadionā, kur dejā uzplauka skaistākie latvju raksti. Darba bijis daudz, bet tas bijis ļoti vērtīgi – būt klāt šajā grandiozajā notikumā.

Inga ir pārdevēja, bet Edgars strādā uzņēmumā, kas ražo ielu tīrāmās mašīnas. Meitenes iet skolā, bet vecmāmiņa Ināra ir pelnītā atpūtā.

ILZE

Ievirzes

Saimnieces sāk neko nedarīt

Pirmdien jau no agra rīta labi izgulējušās un paēdušās rāmā mierīgā *Saimnieču klubīnā* tikās nometnes čaklākās saimnieces, lai beidzot nevis strādātu, bet parunātos.

Vispirms saimnieces pastāstīja, kā kurai klājas mājas solī, un ar prieku secināja, ka kāds krenķis ir katrai: gandrīz visām gribētos, lai mājinieki palīdz vairāk, turklāt bez īpašas mudināšanas. Bet – kā jau parasti, no citu kļūdām allaž var mācīties: izskanēja pulka padomu, ko darīt, lai bērni (un arī vīri) mājas solī palīdz vairāk. Jolanta atgādināja savas vecmammās padomu: *putekļos neviens nav nosities, bet no pārpūles gan*. Tātad – nevajag pat mēģināt ar visu tikt galā vienai, ir jāsaka: „tā kā mums tagad klājas, man nepatīk, tāpēc mums kaut kas jāmaina.” Vislabāk

lēmumus, kā turpmāk tiks organizēts mājas solis, pieņemt kopīgi pie saimes galda, lai visi ir līdzdarbojušies lēmuma pieņemšanā un nekas nav uzspiests no malas. Darbiņus var izlozēt un tad just līdzī tam, kuram iegādājies grūtākais. Var mudināt noliikt vietā tikai, tikai piecas lietas vai strikti atgādināt, ka katram mājas solī jāieliek sava artava. Var noteikt, ka istaba ar putekļsūcēju jāsūc tikai trīs minūtes: tas taču nieks! Un, pats galvenais, jāpriecājas par palīdzību un katrs padarītais darbiņš jāpamana – *paldies* dara brīnumus. Saimnieces dalījās arī savā pieredzē par to, kādēļ ir vai nav izmantojušas mājas uzkopšanas pakalpojumus. Izrādās, daudzām ir grūti ielaist svešu cilvēku savā privātajā teritorijā. Tomēr tās, kuram tas izdevies, saka: „ja izdodas

atrast palīgu, ar ko ir absolūta saskaņa, tas tomēr ir to vērts – profesionāla darbam ir cita vērtība un kvalitāte.”

Saimnieces dalījās pieredzē, kā tikt galā ar fotogrāfiju un bērnu darbiņu un zīmējumu kalniem. Daudzām patika Unas ideja par fotogrāmatām, kurās var apkopot gan ekskursijas, gan Jāņu svinēšanu daudzgu gadu garumā, gan gada garumā piedzīvoto. Savukārt bērnu darbiņi jāšķiro, atstājot nevis visus, bet tos, kuri saistās ar īpašām emocijām: kā dārgumus mammas glabā bērnu vēstules Ziemassvētku vecītim, mazuļu pirmos izkritušos zobīņus, sacerējumus un dienasgrāmatas – tie galu galā nav nekādi krāmi.

LOLITA

Gāju, gāju garu ceļu

Krāslavas pils parks, 20. gs. 30. gadi

Ikviens cilvēks stāsts veidojas kopā ar ģimeni, kopā ar dzimtu un piesaista to kādai vietai. Vai tieši pretēji – kādu vietu sasaista ar dzimtu un tās vārdu. Dažādi ir likteņa pavērsieni, kas cilvēku var aizvest jaunas *mājvietas* – dzīves vietas meklējumos, lai to ar laiku varētu saukt par savu. Tā arī Plāteru dzimta, kura vairāku gadsimtu garumā asociējās tieši ar Krāslavu, sākotnēji par savu dzimteni sauca Vestfāleni Vācijā. Sākoties krusta kariem, Plāteri un citas līdzīgas dzimtas, pārsvarā no Ziemeļvācijas, sāka ieceļot Lietuvā, Polijā, Krievijā un Livonijā (mūsdienu Latvijas un Dānijas teritorijas). Daudzi ievērojami Plāteru dzimtas pārstāvji veidojuši politiku viduslaiku Livonijā. Bijuši soģi, likumdevēji, bruņinieki un lielu zemju īpašnieki.

16. gs., aptuveni 300 gadus pēc Plāteru ienākšanas Livonijas teritorijā, Plāteri kā lēni* ieguva Indricas muižu pie Krāslavas. Gadsimtu vēlāk, 1729. gadā Jans Ludvigs Plāters, Latgales

un Daugavpils stārasts,** atpirka Krāslavu no tās iepriekšējiem īpašniekiem – Čapsku dzimtas – un pārcēlās no līdzšinējās dzīves vietas Indricas muižā uz Krāslavu.

1729. gadā Krāslava ieguva miesta tiesības un lēnām, lielā mērā Plāteru dzimtas iespaidā, sāka augt par vienu no vadošajiem kultūras un sabiedrības dzīves centriem mūsdienu Latgalē. Plāteru dzimtas

plašie sakari ļāva Krāslavas miestam vēl vairāk augt un attīstīties par stratēģiski izdevīgu saimniecības un tirdzniecības vietu. Jana Ludviga Plātera dēls Konstantīns Ludvigs aktīvi turpināja tēva iesāktu darbu. 1737. gadā miests sāka strauji uzplaukt – tika izveidots tirgus laukums, 1752. gadā sāka celt rātsnamu, vairākas tirgotavas, mūra un koka namus. Tie bija paredzēti Polijas un Vācijas amatniekiem, kuri, pateicoties miestam piešķirtajām Magdeburgas tirdzniecības tiesībām, te tagad varēja brīvi tirgoties ar savām precēm un apmācīt vietējos amatniekus. 18. gs. otrajā pusē Krāslavas miests varēja lepoties ar tādiem augstas kvalitātes vietējiem ražojumiem kā tepiķi, samta, zelta un sudraba izstrādājumi. Tie tika eksportēti gan uz tuvējo Lietuvu, gan arī uz Poliju un Krieviju. Miesta ienākumi no tirdzniecības ļāva Plāteru dzimtai attīstīt celtniecību pilsētā. 1755. gadā uzsāka katoļu baznīcas un semināra ēkas būvi.

Krāslavas pils, 20. gs. 20. gadi

Laiku lokos

1750. gadā uz Krāslavas ordeņa pilsdrupām sāka celt divstāva mūra ēku – Krāslavas pili, kur vēlāk tika izveidota plaša bibliotēka. Sekojot līdzī arhitektūras stiliem, katrs nākamais Plāters pili pārveidoja pēc jaunākās modes tendencēm, tādēļ mūsdienās tā ir viena no retajām arhitektoniski tik daudzveidīgajām pils ēkām Latvijā. 1824. gadā līdzās pilij izbūvēja vairākas saimniecības ēkas, dārznieka mājiņu un stalli. Ap pili Daugavas ielejas nogāzē tika izveidots 22 ha liels ainavu parks, kuru sākot no 2011. gada ir sāks atjaunot tā senākajā krāšņumā.

Līdzīgi kā citas muižas un pilis, juku laikos pēc Oktobra revolūcijas (1917. – 1919. gadā) ēka tika izlaupīta un izdemolēta. Pēdējais Krāslavas pils īpašnieks Gustavs Kristofs Plāters sāka uzturēties Rīgā, kur arī mira. 1920. gadā agrārās reformas rezultātā daudzi muižnieki zaudēja savus īpašumus, tai skaitā Plāteru dzimta. Ēka nonāca jaunās valdības pārziņā, un pēdējie Plāteru dzimtas pēcteči emigrēja uz Vāciju un Spāniju.

Tāpat kā Plāteru dzimtai, arī ēkai sākās jauna dzīve. 1920. gadā ēkā tika izvietots pasts. No 1923. līdz 1972. gadam ēkā darbojās Krāslavas ģimnāzija, vēlāk vidusskola. 1984. gadā pils izpētes rezultātā uz sienām zem krāsu kārtām atklāja senos sienas gleznojumus. „..sienu gleznojumi pārsteidz

ar savu telpiskumu, .. kā dusošās skaistules tie gaida savu kārtu atmodināšanai, lai iemirdzētos un parādītu mums Itālijas baroka laikmeta ainavas uz Krāslavas pils sienām.” *** Mūsdienās pils kompleksā darbojas Krāslavas vēstures un mākslas muzejs.

Cilvēks veido vietu, un vieta veido cilvēku! Šīs nedēļas laikā varēsim iepazīties ar vairākiem vēsturiskiem objektiem, stāstiem un piedzīvot kaut nelielu daļu no Plāteru un citu dzimtu veidotās gleznaini daudzpusīgās Krāslavas!

* Lēnis – zemes gabals, ko piešķīra lietošanā par karadienestu.

** Stārasts – Polijas-Lietuvas karaļa iecelts apgabala pārvaldnieks.

*** Alla Lomanovska – Krāslavas muzeja krājuma glabātāja.

LIENE

Plāteru - Zibergu dzimtas ģerbonis

Agrāk presē. 9. jūlijs

Kas Krāslavā notika Ulmaņlaikos un vēl senāk?

1927. gadā

Daugavas Vārds

Krāslavas katoļu baznīcā 3. jūlijā notika gadskārtējie sv. Donata altāra svētki. Ieradušies dievlūdžēji no malu malām, tostarp ārzemnieki. Reizē ar svētkiem noticis tā sauktais *Donata tirgus*, kas jo sevišķi pievelkot arī cittautiņniekus, kā arī pildot kabatas vienam otram žīdu rebiniekam par viņa uztādītām precēm.

Vietējais tirgus laukums un ielas bija pildītas ar dažādiem raibiem eksponātiem: manufaktūras precēm, konditoreju un lauksaimniecības rīkiem. Neskatoties, ka daudzi svētkelotāji bija tanī pašā laikā devušies uz Viļņu, kur bija Dievmātes kronēšanas svētki, arī Krāslavā gan baznīcā, gan tirgū pie jaukas saulainas dienas, mudžēt mudžējuši dažādu tautu ļaudis, kopumā varbūt līdz pat 6000 cilvēku.

Raksta autors apsveicis to, ka “šoreiz nekur nebija piedauzīgu skatu, un jā tādus kāds draudēja ierosināt,

tad tas atrada savam stāvoklim piemērotas viesmīlīgas telpas policijas nodaļā, par ko jāpateicas policijas priekšniekam Karkliņa kungam, viņa palīgam un ierēdņiem, kuri tiešām čakli gādāja par priekšzīmīgu kārtību, kas pie tādiem apstākļiem nenākas viegli.”

Tomēr šajā pašā dienā Maskavas ielā 11 pilsones Veras Krampan dzīvoklī notika slepena alkohola lietošana un tirgošanās ar degvīnu un citiem surogātiem. Par to uzzinājis policijas priekšnieks, kurš personīgi izdarīja kratīšanu plēguru dzīvoklī un atrada: vienu mucu ar stipru alu, trīs pudeles degvīna, vienā koka pusmuciņā viena spaiņa tilpumā brāgu un zem drēbēm paslēptu pudeli ar kandžu. Krampan mēģināja bēgt, bet laikā aizturēta. Atrasto konfiscēja. Pret vainīgo sastādīts protokols *saukšanai pie likumīgas atbildības*, jo viņa vairākas reizes jau ir sodīta par līdzīgiem pārkāpumiem. Krampanei draudējis bargs sods.

1939. gadā

Latvijas Kareivis

Nacionālās celtniecības komitejas lauku būvniecības komisija ar priekšsēdētāju profesoru P. Kundziņu bijusi apskates braucienā pa Zemgales un Latgales lauku sētām. Komisija ciemojusies Daugavpils apkārtnē, Mežciemā, Dagdā, Krāslavā, Bukmuižā un Rēzeknē, kur iepazīsinies ar lauksaimnieku ēku izbūves stāvokli, kāds radies pēc jaunajiem pārkārtojumiem lauku būvniecībā. Latgalē komisija sevišķu vērību pievērsa apstākļiem, kādos mitinājās lauku iedzīvotāji. Secināts, ka jaunbūvējamo ēku skaits Latgalē vēl ir stipri mazs. Apmeklējot vairākas saimniecības, novērots, ka lauksaimnieki pa lielāku daļu rūpējas par jau esošo ēku saglabāšanu, pārbūvējot un piemērojot tās mūsdienu prasībām. Saimnieki cenšas izlabot ēkas pašu spēkiem. Nepieciešamos gadījumos Latgales lauku būvniecībai piešķirs arī aizdevumus. Komisija pievērsa uzmanību, vai lauksaimnieki izmanto ķieģeļus ēku apšūšanai, kā arī šīfera plāksnes, bet jumtus uzliek no ugunsdroša materiāla, jo lauku māju apkures ierīces Latgalē bieži vien radīja negadījumus.

ILZE

KO TU PLĀNO ŠAJĀ NEDĒLĀ IZDARĪT?

Saieta redakcija izgāja ielās. Visapkārt čalo! Pēc nelielās aptaujas redzam, ka bērni ir krietni runīgāki. Iesakām klausīties, kas tiek runāts, piemēram, maltīšu laikā. Tur var dzirdēt ne tikai ievirzes *Cepu, cepu* plānus un uzzināt, ka vienu dienu būs arī kaut kas no šokolādes... Šur un tur noklausāmas arī pēdējās lektoru apspriedes pirms darba sākšanas. Mazs ieskats dzirdētajā.

BĒRNI

- Gribu iemācīties kaut ko jaunu. Iešu uz *Robotiku* un mācīšos programmēt. Es gan jau nedaudz

māku programmēt, bet gribu savas prasmes uzlabot. Gatavošu arī koka ieročus. Vēl es skraidīšu un lasīšu. Vakar arī lasīju. Es tagad lasu grāmatu *Harijs Poters un Nāves dāvesti*.

Ralfs Malzubris (*Jaunzēlande*)

- Taisīšu koka ieročus. Domāju, ka uztaisīšu *foršu* zobenu. Ceru apēst vēl kaut ko tikpat garšīgu kā tās pankūkas svētdienas vakariņās. Man patīk staigāt ar manu mammu, tāpēc iesim pastaigās. Krāslavā agrāk neesmu bijis, tāpēc būs interesanti. Ekskursijā gribu redzēt kādu dzīvnieku.

Reinis Ragainis (ASV)

- Es gribu izbaudīt laiku kopā ar savu ģimeni, iemācīties jaunas lietas par dabu. Piemēram, uzzināt, kā var

redzēt, cik kokam gadi, kā kurināt ugunsgrāvu. Gribu izpriecāties, iet peldēties un satikt jaunu draugu vai draudzeni. Te es esmu un būšu ļoti laimīga.

Patrīcija Ozoliņa (Rīga)

- Es gribētu redzēt kaut ko jaunu, uzzināt kaut ko vairāk par dabu, jo iešu ievirzēs *Uz Meža takas* un *Vienā solī ar dabu*.

Gribu iemācīties jaunus latgaliešu vārdus, jo mana vecvecmāmiņa nāk no Latgales un gribētu runāt kaut nedaudz latgaliešu valodā. Gribu sadraudzēties ar kādiem jauniem cilvēkiem un skaisti nodziedāt dziesmu *Brīvajā mikrofonā*.

Elza Kuzmina (Rīga)

PIEAUGUŠIE

- Jēdzīgi pavadīt atvaļinājumu!
Līga Simkeviča (Rīga)

- Es pirmo reizi. Pagaidām jūtos kā citplanētiecis. Vēl nezinu.

Vija Rabkeviča (Krāslava)

Nenokavē!

Rīt Apvārsni

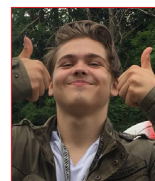
Nesatraucies, tu neko nenokavēsi! Apvārsnis nenotiks, jo visi būsīm ekskursijās!

Rīt Nakts sarunās

Vai laimi var nopirkt?

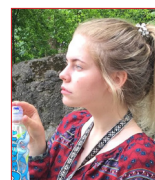
Sarunas par laimi. Trīs dažādas pieredzes. Raimonds Vindulis, mākslinieks un Indras Laimes muzeja ekspozīcijas autors, žurnāliste Lolita Lūse un Sannija Kalniņa. Vadītāja: Jolanta Bogustova.

JAUNIEŠI

- Ceru kaut vienu vakaru iegūt *Zagla* titulu!

Oskars Lācis
(Valmiera)

- Es vēlos iepazīt Krāslavas skaisto apkārtni. Es vēlos ēst pankūkas līdz rītausmai un peldēt Daugavas līkločos.

Dārta Elīna Vītolīņa (Jūrmala)

- Es vēlos iepazīt jaunus draugus un Krāslavu!
Emīls Porīķis
(Liepāja)

- Baudīt nometni, iepazīties. Pabeigt kaut ko, ko esmu iesākusi. Esmu ļoti priecīga, ka esmu te!

Ieva Ragaine (ASV)

Ap gar rota redakcija:

Ieva Krūmiņa (redaktore), Ilze Kuzmina, Līga Andersone, Liene Rokpelne, Baiba Krūmiņa (maketētāja), Varis un Alberts Santi (foto), Uldis Siliņš un Kleopatra (dzeltenās lapas piedzejojāji).

Gaidīsim no tevis stāstus, baumas, jokus un bildes no saieta dzīves pa tālr. 26699767 (Ieva) vai uz ievas.kruminas@gmail.com!

Satikšanās foto mirkļos

Tie mazie rotā tos lielos... ... bet arī paši savā starpā prot rotāties!

Uz kuru pusi griezīsī goda danci, priekšniek?

Kad smaida 3x3 mammas, smaida arī pārējie!

Tikai pirmā diena, un fotogrāfs ja laižas lapās... Vai tomēr krūmiņos?

Vai Tu tā māki?!

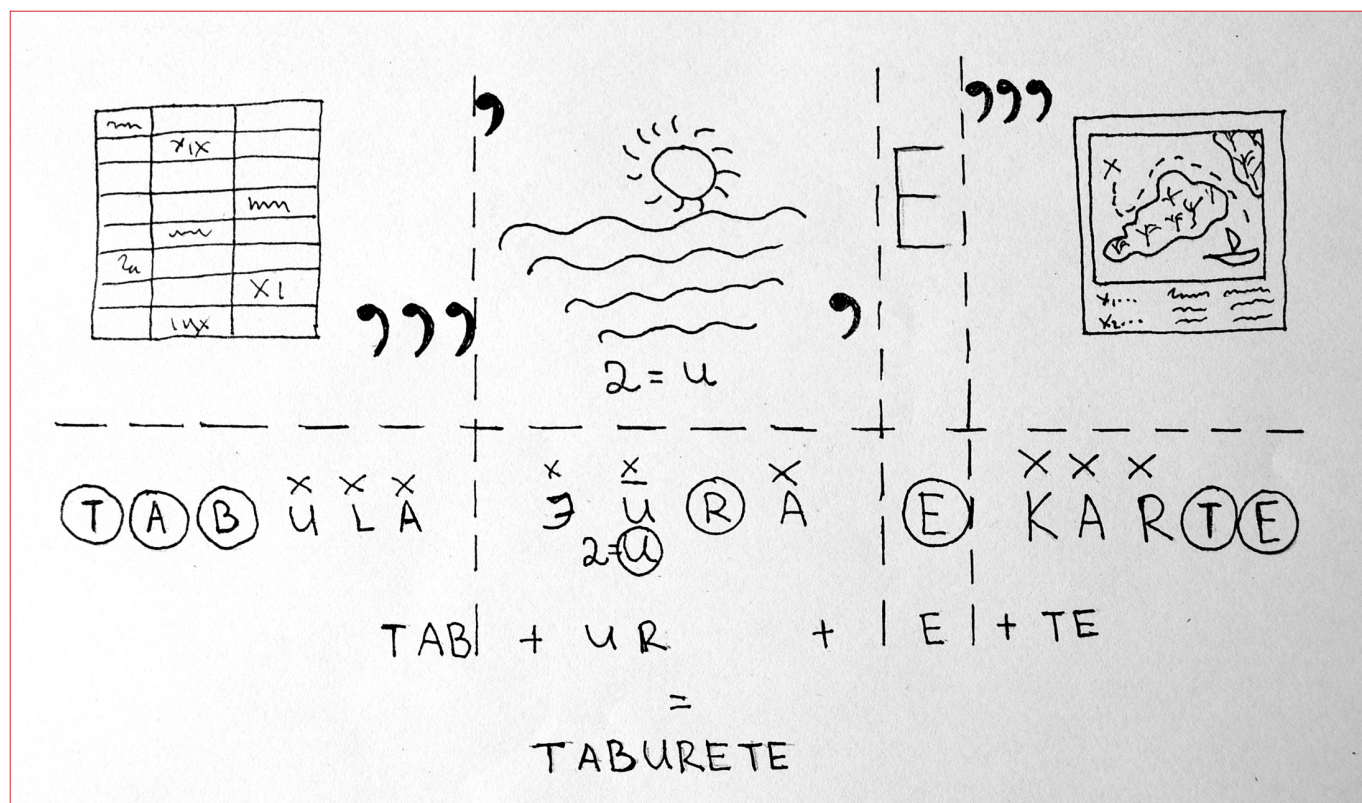
... rokas uzliekam brīvas Latvijas karogam...

Nu, es tev saku – tur kaut kas lido!

3x3 jauniešu rota izaicina!

Savā pirmajā tikšanās dienā *Jauniešu rotā* visi kā viens atzinuši - patīk izaicinājumi! Jaunieši izaicina visus, kas jau prot un kas vēl tikai grib iemācīties atminēt rēbusus! Šajā numurā pievienojam īsu skaidrojumu un paraugu, kā arī pirmo izaicinājumu! Atbildes iesniegt redakcijā! Čaklākie un attapīgākie, protams, tiks pie balvām!

Kā min rēbusu?

Seko soliem un pēti paraugu!

- Uzraksti, ko redzi!
- Nosvīturo liekos sākuma vai beigu burtus (to norāda komati)!
- Aizstāj norādītos burtus!

Vakardienas lektoru sanāksmes atziņas:

- # Viņa ir prese, viņa beigās! (Ilze Cekule)
- # Animācijā visu zina mamma! (Silva Liepa)
- # Man svarīga nav telpa, svarīgi ir, lai atbrauc Ansis Bogustovs! (Daiga Bitiniece)
- # Mēs gāzīsim podus! (Valdis un Olga Pauliņi)

Veca cilvēka domas jaunas meitenes vērojot

Labas dienas, labi ļaudis!

Tā mīlība kad paņem sirdi,
Tad nenāk miegs vairs vakaros,
Tad naktī, peles skraidot, dzirdi.
Vai gribi lai es pakaros?

Ak, mīlīb', ak, mīlīb,
Kā Tu manu sirdi spied!
Un tādēļ visa poēzij!
Par to vien tikai dzied
ULDIS

Uz ko Kleopatra atbild:

Ja gribi, karies man ap kaklu,
Tur visu labā kāršanās.
Ne velti mīlību sauc aklū,
Jo drīz pēc tam nāk bāršanās.

Veca cilvēka domas jaunas meitenes vērojot

Kleopatra, ej pupās!
ULDIS

Suņumeitene Lora domā:
"Šito dzeršu tikai ar Siliņu!"

Kleopatras rotas

Kaut kas traks! Pirmā diena Krāslavas kalngalā aizsteidzas tik ātri, ka neuzspēju pat līdz ģimnāzijai un Daugavai nokāpt, kur nu vēl par rotām padomāt. Kamēr ar visiem sarokojies, sabučojies, sakampies! Liela daļa taču mīļi un pazīstami, bet otra daļa nedēļas laikā par tādiem kļūs.

Skaidrs ir viens, ko konstatēja Purciems (viņa arī mana māsiņa Žurka no laukiem, viņa arī jūsu ādmeistare Agrita Krieviņa): *"Vai nu rotājies vai pastalas taisi, abus kopā neuzspēs..."*

Ha, ha, kas neuzspēs, kas uzspēs! Man 3x3 čemodāna pūra sākabatiņā Omītes 5latnieka sakta, kas Ulda Melberga, rotkaļa no Kuldīgas, spodrināta, spīd pa gabalu, un pašas Agritas rociņām darinātas lillā pastaliņas, kādas nav nevienam sievišķim! Lūk, tās ir rotas, ar kurām nav kauns ciemoties skaistajā Krāslavā! Nez kādas rotas no Austrālijas būs paķēris līdzī SiliņuUldis. Ar vienu saktu kaklā daudzīnājumā viņš parasti staigā. Bet vai nu tik vienu būs paķēris līdzī, pārvācoties pavisam atpakaļ uz mīļo Dzimteni?! Tad jau redzēs.

Pirmā iepazīšanās vakarā gan vēl netika manīts - pie Rīgas un citu novadu jaunām preilenēm esot aizkavējies. Ko īsti vakar Mežaparkā darījis - vai dziedājis, vai dejojis, spēlējis vai tik soliņu deldējis, prasiet pašam,

kad uz brokastīm ieradīsies. Rīgā jau padzirdējis, ka šajā Latgales maliņā garšīgi baro, tad nu spersies šurp. Suņumeitene Lora jau nīkšanā viņu gaida. Vismaz dzīvs suns sēdēs pretī, neries tad uz mani! Bet es jau neko - nav jau slikti, ja pievērs Tev uzmanību, vienalga kādu, vai esi rotājies vai neesi.

Par pirmo nīkšanu runājot - paklusi un pašī gan sanāca. Vēsturnieks Tomašūns jau centās izklaidēt ar Jelgavas līķīšu pastāstiem un atmiņām no zaldātu dzīves, un LiepiņJānis no Amerikas locīja savu skaļo dziedambasi un demonstrēja dziesmu tekstu pareizību. Es tā pašvakāk, jo nekādi kopā ar BiteniekAldi nevarējām atcerēties otro rindiņu vienai zināmai dziesmai, tāpēc ar godu tā paagrāk nozudām. Trenēt atmiņu. Tomēr pēc pusnakts Dziesmu un deju pēcsvētku nogurums ņēma virsroku, un nīcēji aizgāja taupīties nākamām nīkšanām un lai rītos varētu uzcelties kopā ar daļajām modinātājām: Dārtu un Māru.

Bet kā tad paliek ar tām rotām? Tā jau tas ir un būs, kā domā saietā vadītāji - visskaistākā rota Latvijai un pašiem ir tās dēli un meitas - nometnē, ģimenē, darbā, dabā un pasaulē. Gan priekos, gan bēdās! Kaļam tik! Un rotājamies!

Jūsu KLEOPATRA